

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e20326/facsimile.pdf> (tilgået 31. maj 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Ordf. Jeg tror, det fremmer med Høflighed Læsemåde. Det er vel sandt, at Kongen kunde lade sig frøse, uden at der blev udsendt Regler deraf i Grundloven, og at det altsaa aldeles kunde foretages; men at Kroningen aldeles forbigaaes her, vilde dog være et Regn paa, at man ikke agtede den kongelige, og at Konge vilde maatte ubehøvet sig for ubillig Beherskelse. I det liden sig frøse, naagter det ikke Rod i Grundloven. Dermed kommer ogsaa den Omstændighed, som men forevigt vil anlægge for noget Underret, at Kongen ikke kunde gøre Regn paa, at der blev givet Vidtrag til Kroningsomkostningerne, derom det var en Garant, som han blot af færdet vilde foretog sig, og det ikke var Regt, der paa nogen Maade var hjemlet i hans Ønd.

Hjælpes-Høring. Den sidste erede Taler har udtalt det fornemste med Hensyn til den foranstaltning, som en Minoritet af Udvalget, hvortil jeg hører, har foreslaaet med Hensyn til Udformuleringen. Det forekommer mig nemlig ikke nødvendigt, at der bliver en fuldstændig Overensstemmelse mellem den Ud, som Kongen skal aflægge paa Grundloven, og den, som Bestemmelserne af Rigsdagets hore at aflægge, hvorefter jeg som sagt er af Me, uden Hensyn til Religion, kunne blive Bestemmelser af Rigsdagen, hvortil den Minoriteten er gaaet ud fra den samme Foranstaltning, som Grundlovsforslaget har opstillet, at Kongen skal bestyde sig til den evangelisk-lutherske Religion. Vi have ogsaa antaget, at denne Ud vilde af sig selv blive bragt ud i en mere Betydning, naar den afledes i den heromstaaende Udform, ligesom den er ligegyldig med den, der er foresat i den gamle Grundlovs.

Det andet Tillæg, som Minoriteten har foreslaaet, er motiveret ved den Betragtning, at det er ønskeligt at forelægge den Almue, at den ved et Thrønforfatning skal udsendes for at være uden regierende Konge. Det er ogsaa nemlig ønsket, at efter den 12te Paragraph i Udvalget kan Kongen ikke frøs tiltræde Regjeringen, hvilket han er myndig, naar han ikke har afsagt sig paa Grundloven, hvorefter Comitteen ogsaa har foresat i den af samme foreslaaet med § 13. Med Hensyn til denne Bestemmelse skal jeg kun sige i Grundloven, at den er overensstemmende med hvad der er foresat i den gamle Grundlovs § 9, hvor det hedder: at hvis indt Thrønforfatning er samlet paa den Tid, et Thrønforfatning indtræder, nedlægges den fristlig i Statsraadet og gienaaes deltvis til Kongen paa frede Stevning, enten mundtlig eller skriftlig, ved den, han derom beslutter. Derfor vilde jeg ikke her tiltræde det sidste Minoritetens, der gaar ud paa, at det i Grundloven skal udtale, at Kongens Krening skal ikke afbryde, og han bliver myndig, og det ikke, fordi jeg som sagt har antaget det ønskeligt og rigtigt, at Kroning foregaar, men fordi jeg med Udvalgets øvrige Medlemmer ikke har anset det aldeles nødvendigt, at Grundloven indeholder nogen udtrykkelig Forskrift deraf.

H. N. Hansen: Den af en Minoritet i Udvalget foreslaaede nye Paragraph, formener jeg heller ikke kan tiltrædes, og det først og fremmest af den Grund, at den ligner en Formel i Sted af hvad der i § 44 er foresat. Udvalgets § 44 behøver nemlig: „Når hver egentlig Rigsdag, strax efter at Samme er sat, fremlægges Forslag til Finansloven for det følgende Aar, indeholdende et Overblik over Statens Indtægter og Udgifter.“ Endvidere hedder det: „ingen Udgift kan opføres, som ikke har hjemmel i Samme.“ Nu foreslaar Minoriteten, at det skal ses paa §6. Røstet alene, hvorefter Garantier kan vil have ved Kroningen; de Omkostninger, som ville medgaae til en saadan Kroning, ville altsaa blive udbragte Rigsdagsforvaltingens Forsigt, og at saadanne Udgifter kunne siges ganske ubetydeligt, det, mener jeg, har Erfaring vist for tilstrækkelig, til at jeg kan have den Tro, som Minoriteten har udtalt, at den nemlig foresætter, at Kroningen ikke vil blive ledt med mange Omkostninger. Jeg ved nu ikke, hvorefter Garantier den erede Minoritet har troet at have for denne Foranstaltning, og det var i alt Hald ønskeligt, om den vilde udtale, hvorefter Garantier den i sin Beskyndelse har; men selv om den i sin Foranstaltning havde Ret, mener jeg dog, at man ikke skal opløse en Bestemmelse, der er i Sted med hvad der, i Overensstemmelse med Sagens Natur, som indrømmet Rigsdagen og efter § 44 er indrømmet den.

Ordf. Jeg tillader mig at foreholde mig Her til at ville

de Udringningsforslag med Hensyn til den i § 8 foresatte Ud, som med Nødvendighed ville fremgaar af, at § 6 udgaaer. Læg jeg foretog den erede Formand, om denne Betragtning er tilstrækkelig?

Formanden: Det kunde vel være ønskelig at faa de antyede Forandringer noget normere betegnede.

Ordf. Der behøvedes ingen Forandringer.

Ordf. Jo det gjør.

Formanden: Den i Udvalget foreslaaede Ud kunde jo dog ogsaa afledes af den Konge, som ikke bestyde sig til den evangelisk-lutherske Religion.

Ordf. Den kunde vistnok ogsaa afledes af mange Saadanne, men ikke af den, der brugte en personlig Gods Tilværelse.

Med Hensyn til den af Minoriteten foreslaaede § 8 b skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg finder den vel begrundet og altsaa tillader den i det Henseende, men foreslaaer dog, at den bliver staaende omrent i den Form:

„Kongen behøver ikke liden for sin Kroning og Salving.“

Lage Müller: Jeg tillader mig blot i Retighed at sige, at hvad jeg med Hensyn til Udformuleringen havde sagt i Aare, at jeg er allerede sagt, og jeg kan ikke andet end ganske var af den Mening, som den erede Minoritet, at den der afledes af Kongen, som sig foresætter bestyde sig til den evangelisk-lutherske Religion, som samme Maade, som den erede afledt, da det formodentlig vilde være til Nytte, om Formuleringen var en anden end den, der almindelig er foretaget for en af de vigtigste Udformulinger. Men vil vistnok i og for sig ikke blive ligegyldig, men Kroningen, Omkostningerne vilde dog ikke blive det samme blandt alle. Jeg mener ogsaa, at det vilde være som Rigsdagmand, der ikke kunde aflede den under den samme Form, og havde der være saadanne som Rigsdagmand, maatte naturligvis for disse Udformere blive en Andre.

Med Hensyn til Kongens Kroning, da anlægge jeg den vistnok ikke i sig selv nødvendig, men jeg antager dog, at man vilde, efter vor Høflige Mening, sige den Høflighed, som Kongens Indtægtelse her hore. Jeg mener, at man ikke behøver at søge nogen overtroisk Grund til at antage det ikke ønskelig, at Kongen indvies ved Kroning og Salving, ved en hellig Handling; Grundens Hensigt var vistnok heri, at enhver vor Krening der gjøres i den Herred Avne, fra hvorefter Velgjerning skal komme. Forøvrigt mener jeg, at det ikke har været den erede Minoritetens Hensigt, at det havde overladt Kongen selv at bestemme Udgifterne til Kroningen, men det maatte jo kunne fastsættes, hvor stor en Sum der til at anvendes; den maatte jo kunne blive meget stor og heftig uden at det med overflødig Pomp, og den kunde vistnok foretages saaledes efter Kongens Thrønbestyrelse som muligt.

H. Jepsen: Naar jeg erklærer mig imod Kroningen, saa er det af en ganske anden Grund end den, Rigsdagmanden for Svendborg Amt (H. N. Hansen) har anført; thi mig er det aldeles klart, at de Udgifter, som vilde blive en Følge af Kongens Kroning, maatte dæres af Civillisten. Men jeg er imod Forslaget, fordi jeg ikke kan erkjende de Grunde, som Minoriteten anfører derfor, nemlig at den maatte være påkostet og sammenlignende med Høfligt Læsemåde. Jeg kan ikke saadant i mit Hoved, hvorefter det Påførende skal ligge; og at Høfligt Læsemåde skal forevige saadanne Garantier, der er Regt, som jeg paa det Bestemte maatte nødig. Høfligt dæres det ikke nogen overtroisk Høflighed for et kronet Hoved som saadant; Høfligt erhvervet ved ganske andre Midler, og da kommer den, hvad enten Kroning er kronet eller ikke. Naar den sidste erede Taler endelig mener, at Kongen skal indvies med en hellig Handling, saa bliver det nødvendigt at tillade den Bestemmelse, at Kongens Kroning skal ske ved hans Regjerings Tiltrædelse, thi en saadan hore vi ikke, og vor Høflighed har vist, at Høfligt der i Kongeloven hore en Bestemmelse om Kongens Kroning, har dog Kong frede den Sjette af sin Kroning i en lang Række af Aar, og det vistnok meget forsigtigt, fordi Danmark's Salving var ubetydeligt og gjordes enhver overtroisk Udgift tiltrædende. Jeg kan ikke indse, at en saadan Bestemmelse om Kongens Kroning vil paa nogen Maade være på-